

200 år före facebook – brevnätverket som socio-stilistisk drivbänk

I presentationen argumenterar jag för rekonstruerade brevnätverk som verktyg för att analysera innehåll och funktion i privata brev från 1800-talet. Genom att analysera vad brev handlar om och vad de användes till i definierade privata gemenskaper kan det privata brevet som textsort problematiseras, särskilt frågan om brevet som en dialogisk form av text.

Brevet blev en betydande textsort under 1800-talet. Fler och snabbare sätt att förmedla brev och bättre materiella förutsättningar bidrog till att brevskrivning blev enklare och kunde användas för tät och snabb kommunikation. I relation till vår tids syn på brevet som en särskild och kanske exklusiv form av kommunikation var brevet under 1800-talet tvärtemot tämligen öppet. Brev användes och lästes inom den krets som brevskribent och brevmottagare var en del av, exv. familj, släkt och vänkrets. Det finns också exempel på att privata brev publicerades och därmed spreds till en offentlig domän; brev skrevs inte bara *i* utan också *för* en gemenskap. Privata brev var också sett till innehåll tämligen öppna texter, och det har sannolikt att göra med att de hade flera funktioner: sociala, praktiska och individorienterade. Privatbrevet bör därför betraktas närmast som ett textuellt och innehållsmässigt ramverk som hade den dubbla funktionen att både fungera i och bygga mer eller mindre väldefinierade nätverk.

Även om det finns rika brevsamlingar där det verkligen går att rekonstruera brevväxlingar som de torde ha sett ut så är vägen fram till sådana ansatser lång. Ett försök representerar Perssons (2005) rekonstruktion av en familjebrevväxling i den Eurén-Snellmanska manuskriptsamlingen vid Uppsala universitetsbibliotek (G 65). Presentationen skisserar ett sätt att rekonstruera brevnätverk och bygger här vidare på de metodologiska insikter som vanns med den tidigare undersökningen. Vidare skisseras ett sätt att närma sig frågan om brevstil genom att undersöka relationen mellan innehåll och funktion.

Persson, Kristina, 2005. Svensk brevkultur på 1800-talet: språklig och kommunikationsetnografisk analys av en familjebrevväxling. Diss. Uppsala: Uppsala universitet.